

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

PAPP KÁROLY r. altábornagy

Szám: .

Tárgy: alapvető jogot érintő rendőri
intézkedés elleni panasz elbírálása
Ügyintéző:

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva **Panaszos** által előterjesztett panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdés a) és e) pontjára, valamint a 109. § (1) bekezdés a) pontjára – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál (a továbbiakban: ORFK) – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1255 Budapest, Pf.: 117.) – a felülvizsgálni kért határozat közzétételétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni. Tájékoztatom, hogy a bírósági felülvizsgálat iránti keresetet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 340/B. § (1) és (2) bekezdésére, a Pp. 394/B. § (1) bekezdésére tekintettel, a Pp. 397/I. § (1) bekezdése alapján elektronikusan is benyújthatja, azonban az a Pp. 397/J § b) pontja értelmében a jogi képviselővel eljáró felek, valamint a belföldi székhellyel rendelkező gazdálkodó szervezetek részére kötelező.

Az elektronikus kapcsolattartás módjára vonatkozóan részletes tájékoztatást találhat a <http://www.police.hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes> menüpontban. A határozat bírósági felülvizsgálta iránti keresetlevél elektronikusan előterjesztésre szolgáló űrlap a <http://www.police.hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes/birosagi-felulvizsgalat> menüpontból tölthető le.

A határozatot kapják:

- 1.) panaszos (képviselője útján)
- 2.) Független Rendészeti Panasztestület (tájékoztatásul)
- 3.) Rendőr-főkapitányság vezetője (tájékoztatásul)
- 4.) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos elektronikus úton (e-mail) panaszt terjesztett elő a vele szemben fogantatosított rendőri intézkedések alkalmazása miatt, amelyet *-n megerősített és kiegészített. A Panaszos kérte, hogy kifogásait a Panasztestület vizsgálja ki.

A Panaszos beadványában előadta, hogy *-n * és * óra körüli időben az áruház pakolójának egyik kapujánál a saját tulajdonú személygépkocsijában kislányára és a feleségére várakozott, amikor is egy hangos csattanásra lett figyelmes. Észlelte, hogy a „szomszédban” parkoló személygépkocsi vezetője – egy hölgy – az üres bevásárlókocsit nem tolta vissza a helyére, hanem a parkoló autók között – „hanyag mozdulata révén” – nagy lendülettel nekitolta a személygépkocsija jobb hátsó részének. A Panaszos azonnal kiugrott a gépkocsijából és kérdőre vonta a hölgyet, aki „el akart iszkolni” a helyszínről. A Panaszos – rossz tapasztalataira alapozva – passzív eszközökkel, „nyolc napon belül gyógyuló sérülések és ruházatának széttépése árán” megakadályozta a hölgyet abban, hogy a helyszínt elhagyja.

A helyzet tisztázása érdekében a Panaszos rendőrt hívott a helyszínre. A kikerkező rendőrök nem köszöntek, nem azonosították magukat, „mi a probléma” szavakkal léptek a Panaszoshoz, majd a károkozó hölgyet hallgatták meg először.

A Panaszos összefoglalta a történeteket, de az egyik rendőr folyamatosan a szavába vágott. Ekkor a Panaszos felesége kérte a másik rendőrt – aki jóval higgadtabb és tisztelettudóbb volt –, hogy hallgassa meg a férjét, aki ennek eleget is tett. A másik rendőr ez idő alatt – érthetetlen módon – „beszólásokat” engedett meg magának, erre a Panaszos és a felesége felhívta ennek a rendőrnek a figyelmét, hogy intézkedés közben szakszerűen és semlegesén köteles viselkedni.

A Panaszos és felesége többször kért felvilágosítást a higgadtabb rendőrtől, aki láthatóan tanácstalanul viselkedett, rendszeresen telefonon keresztül konzultált a felettesével, hogy „mi is legyen”. A rendőrök a több órás várakozás közben felvetették az előállítás lehetőségét is, de a Panaszos felesége többször jelezte, hogy ez teljesen szükségtelen, hiszen mindenkinek tisztázott a személyazonossága, vita a helyszínen nem alakult ki, a konfliktust inkább a rendőrök magatartása gerjesztette.

A rendőrök a károkozó hölgyet nem akadályozták meg abban, hogy a félig kitolatott autójával újból párhuzamos állapotba manőverezze a gépjárművét, ezzel asszisztáltak ahhoz, hogy a károkozó hölgy megváltoztassa a helyszínt, amely így alkalmatlanná vált a későbbi 100%-os bizonyításra.

A rendőrök a hosszas bizonytalanság után úgy döntöttek, hogy a károkozó hölgyet és a Panaszost előállítják. A Panaszos felesége ekkor is közölte a rendőrökkel, hogy ez teljesen felesleges, hiszen úgylis lesz újabb meghallgatás és az eljárás folytatása is várható.

A Panaszos – kb. * óra után – jelezte a rendőröknek, hogy a mosdóba kell mennie, erre azt a választ kapta, hogy köteles túrni és a szükségleteit tartsa vissza. Ezt követően kb. 20 perces tanakodás után – amikor már látható volt, hogy a Panaszos nem tudja visszatartani a szükségleteit – a rendőrök az áruház mosdójához kísérték.

* óra körüli időben a Panaszos kérésére a helyszínre érkezett a testvére és annak holland állampolgárságú barátja, majd a Panaszos testvére beült a Panaszos gépkocsijába. A Panaszos a gépkocsija ellopását megakadályozó titkos védelmi eszköz feloldásáról négy szemközt kívánta tájékoztatni a testvérét. Ekkor hat rendőr rohant a vezetőüléshez és azonnal igazoltatták a Panaszos húgát, aki nem szándékozta elvinni az autót, amíg az intézkedés be nem fejeződik. A Panaszos testvére „teljesen sokkot kapott” a történetektől.

Időközben helyszínelők érkeztek a parkolóba és a „garázda” hölgy által megváltoztatott helyszínt próbálták rögzíteni, de a megváltoztatott körülmények tényéről a Panaszos véleményére nem voltak kíváncsiak. A Panaszos semmiféle garanciát és tájékoztatást nem kapott arra a kérdésre, hogy mi lesz a személygépkocsijával, ha őt előállítják. A Panaszos arról sem kapott tájékoztatást, hogy a gépkocsijára „papírokkal” nem rendelkező húgát nem vonja-e felelősségre hazafelé a rendőrség azért, hogy milyen jogon vezeti a Panaszos autóját. A rendőrök ekkor már nagyon türelmetlenné váltak, majd az egyik rendőr megkérdezte a Panaszost, hogy velük megy, vagy megbilincselje őt. A Panaszos állítása szerint anélkül, hogy bármiféle ellenállást tanúsított volna megbilincselték, majd a rendőrségre előállították.

A Panaszos a rendőri túlkapásokat tapasztalva a kapitányságon jelezte, hogy nem kíván vallomást tenni. Az eljáró rendőrök jogsértő magatartását kiemelten bizonyítja az a tény, hogy a távozása előtt különböző űrlapokat töltettek ki vele. A kérdőívek mindegyikét a Panaszos három példányban válaszolta meg, de egyetlen példányt sem adtak neki. A Panaszos jelezte a rendőröknek, hogy amennyiben egyetlen példányt sem adnak neki, abban az esetben megelégszik a telefonjával készített fotóval is, de ezt nem engedélyezték neki. A Panaszos véleménye szerint ennél jobban semmi nem igazolja a lefolytatott eljárás törvénysértő voltát.

A Panaszos panaszának kiegészítésében pontokba szedve, jogi érveléssel alátámasztva – a rendőri intézkedés kapcsán – az alábbiakat sérelmezte:

- a szolgálati fellépés módját,
- az előállítását,
- a helyszín biztosítását,
- a bilincs alkalmazását.

A Panasztestület hivatkozott állásfoglalása szerint a rendőri fellépés érintette a Panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, a IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát.

A Panasztestület vizsgálata során megállapította, hogy a Panaszos előállításához az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja kellő jogalapul szolgált, így erre figyelemmel nem sérült a Panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga. A Panasztestület álláspontja szerint az előállítás megfelelt az Rtv. 15. §-ában meghatározott arányosság követelményének, így ebben a tekintetben sem sérült a Panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga. A Panasztestület az előállítás időtartamát sem találta szükségtelenül, indokolatlanul és aránytalanul hosszúnak, az megfelelt a jogszabályi előírásoknak.

A mosdóhasználatra vonatkozó kifogást a Panasztestület nem találta alaposnak, ezért véleménye szerint nem sérült a Panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. Szintén nem sérült

a Panaszos tisztességes eljáráshoz való joga az előállítás során keletkezett dokumentációkból való részesedés kapcsán.

A Panasztestület szerint a Panaszos bilincselése nem felelt meg az arányosság és fokozatosság követelményének, így erre tekintettel sérült a Panaszos emberi méltósághoz fűződő alapvető joga.

A bilincshasználatra vonatkozó figyelmeztetés kapcsán a Panasztestület feloldhatatlan ellentmondást tapasztalt a két fél tényelődása között, ezért arra az álláspontra helyezkedett, hogy a Panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelme nem állapítható meg. A Panasztestület szerint a nem megfelelő helyszínbiztosításra vonatkozó sérelem tekintetében a Panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem megállapítható a tényelődások között feszülő, feloldhatatlan ellentmondások okán. A Panaszos a rendőri fellépést több szempontból kifogásolta, de az egymásnak ellentmondó információkra figyelemmel – a Panasztestület szerint – a Panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelme és az emberi méltósághoz való jogának a sérelme nem megállapítható.

A Panasztestület úgy ítélte meg, hogy a bilincselés kapcsán az alapjogsérelem elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz megküldését az országos rendőrfőkapitánynak.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján a Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően – súlyos alapjogsérelem esetén – a panaszt az országos rendőrfőkapitány bírálja el.

II.

A Ket. 50. § (1) bekezdésében foglalt tényállás tisztázási kötelezettségének keretében a hatóság az alábbi bizonyítási eszközöket szerezte be:

- panaszbeadvány;
- panaszbeadvány-kiegészítés;
- Rendőrőrs előállítás végrehajtásáról, kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentése, illetve a jelentés részét képező nyilatkozat;
- a Rendőrségnek a rendőrségi előállítás időtartamáról szóló igazolása;
- az Osztály közúti közlekedési baleset helyszínén végzett szemléről, helyszín megtekintéséről (helyszínrajzzal);
- az Osztály meghallgatott személyek (tanúk) elmondásáról szóló jelentése;
- az Osztály gyanúsított kihallgatásáról szóló jegyzőkönyve;
- az Osztály gyanúsított kihallgatásáról szóló jegyzőkönyve;
- az Osztály tanúkihallgatásáról szóló jegyzőkönyve;
- a gyanúsított folytatólagos kihallgatásáról szóló jegyzőkönyve;
- a Rendőrőrsök jelentései;
- az Osztály jelentése;
- a Rendőrőrs jelentése;
- tanú meghallgatásáról szóló jegyzőkönyve.

III.

Jelen közigazgatási hatósági eljárás ügyintézési határideje *-n indult, azonban a tényállás minden részletre kiterjedő tisztázása céljából a Panaszost *-n a Ket. 51. § (2) bekezdése alapján

– képviselője útján – nyilatkozattételre hívtam fel annak érdekében, hogy megállapításra kerüljön az a körülmény, hogy a Panaszoson kívül ki volt még jelen a helyszínen a rendőrök megérkezése és a rendőri intézkedés megkezdésekor. Panaszos a nyilatkozattételre felhívó végzést – az küldeményazonosító tértivevény tanúsága szerint – *-n vette kézhez. A Panaszos (vagy képviselője) a végzésben megállapított tíz munkanapos határidő alatt nem tett nyilatkozatot, ezért a Ket. 51. § (2) bekezdés II. fordulata szerint – a rendelkezésre álló adatok alapján – hoztam meg döntésemet az adott kérdésben.

Ugyancsak a tényállás minden részletre kiterjedő tisztázása érdekében *-n * fő, míg *-n * fő tanú idézéséről végzésben döntöttem.

A Ket. 33. § (3) bekezdése c) pontja értelmében a nyilatkozattétel teljesítésére megadott időtartam és a Ket. 33. § (3) bekezdés k) pontja alapján a tanúk idézéséről szóló döntések (végzések) kézbesítéséig terjedő időtartam nem számít be az ügyintézési határidőbe, így az eljárás befejezésének határideje *-re módosult.

IV.

Az eljárásban a szabad bizonyítás elve érvényesül, így a hatóságnak mérlegelési jogkörébe tartozik a bizonyítékok megválasztása. A hatóság a feltárt bizonyítékok alapján döntheti el, hogy melyik bizonyítékot és miért vette figyelembe a valósághű tényállás megállapítása érdekében, és ezzel párhuzamosan más bizonyítékokat esetlegesen miért rekesztett ki a bizonyítás köréből, azonban e döntését minden esetben indokolnia kell.

A hatóság – a tényállás tisztázási kötelezettsége körében – *-n tanúként hallgatta meg a Panaszos feleségét, aki mint a Panaszos képviselője járt el az ügyben és a panaszolt rendőri intézkedés egy bizonyos részénél jelen volt a helyszínen. A hatóság *-n tanúként hallgatta meg továbbá a Panaszos testvérét is, aki szintén jelen volt a rendőri intézkedés egy bizonyos részénél.

A tanúként meghallgatott hozzátartozók objektivitása, nyilatkozataik elfogulatlansága megkérdőjelezhető, ezért – figyelemmel a Ket. 50. § (5) és (6) bekezdésére – a tanúmehhallgatások alkalmával rögzített, az előbbieken megnevezett jegyzőkönyvek tartalmát a panasz elbírálásánál a bizonyítékok értékelésekor – bizonyító erejüket tekintve – kisebb súlyúnak értékeltem.

Tanúként került meghallgatásra a Panaszossal verbális, majd tevékeny tettelegességbe keveredett, a rendőrség által garázdaság bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt előállított, majd büntetőeljárás alá vont személy is.

A meghallgatott személyek – a rendőrség vonatkozásában – elfogultsággal nem vádolhatók, hiszen mint az előbbieken már utaltam arra a körülményre, hogy őket – ugyanúgy, mint a Panaszost – a rendőrség személyi szabadságában korlátozta, büntetőeljárás alá vonta, gyanúsítottként hallgatta ki, majd bűnügyi nyilvántartásba vette (rabosította).

A semlegesnek tekinthető tanúk nyilatkozatainak objektivitása nem kérdőjelezhető meg, ugyanis érdektelenek a rendőri intézkedés elleni panasz elbírálásának kimenetele szempontjából. A panasz eljárás során tett tanúvallomásuk semmilyen formában nem befolyásolhatja a büntetőeljárást sem. Érzelmileg semmilyen kapcsolatban nem állnak a Panaszossal, ellenben a hozzátartozókkal, akik – érthető módon – érzelmileg kötődnek hozzá.

A fentiekben kifejtettek alapján – figyelemmel a Ket. 50. § (5) és (6) bekezdésére – a bizonyítékok értékelése kapcsán a semleges és „érdektelen” tanúk vallomását nagyobb súlyúnak értékeltem, a vallomások bizonyító erejét tekintve.

A Panaszos a lefolytatott közigazgatási hatósági eljárás során a *-n és *-n kelt panaszában megfogalmazott állításokat alátámasztó egyéb nyilatkozatot nem szolgáltatott. Az eljárás során – az intézkedő rendőrök által tett jelentésekben foglalt nyilatkozatokon, illetőleg a hatóság által beszerzett tanúvallomásokon túl – egyéb bizonyíték nem merült fel, ugyanakkor a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján eleget lehetett tenni a Ket. 50. § (1) bekezdésben előírt tényállás tisztázási kötelezettségnek.

V.

A tényállás teljes körű tisztázása szempontjából kiemelt jelentőséggel bírnak a Panaszossal szemben történt intézkedés alább részletezett előzményei, amely előzmények a II. részben felsorolt bizonyítási eszközök alapján kerültek megállapításra.

A Panaszos *-n * óra körüli időben az áruház parkolójában várakozott feleségére és gyermekére, akik az áruházban vásároltak. Várakozás közben a Panaszos egy csattanásra lett figyelmes és hirtelen azt gondolta, hogy valaki biztosan nekitolta a személygépkocsijának az áruházban használatos bevásárlókocsit. A Panaszos a gépkocsijából kiszállt, majd a szomszédos parkolóban parkoló gépkocsi környezetében tevékenykedő 2 hölgyet kérdőre vonta a történetekről. A Panaszos és az egyik hölgy között egy kisebb vita alakult ki, majd a hölgy fogta magát és beült a személygépkocsijának vezetőülésébe és el kívánták hagyni a helyszínt. A Panaszos a gépjármű mögé állt ezzel megakadályozva, hogy a gépkocsi kitolathasson. A nő kiszállt a gépjármű vezetőüléséből, majd vitatkozni kezdtek. Mindeközben a Panaszos megfogta a személygépkocsi antennáját és azt mondta hölgynek, hogy ha megpróbálják elhagyni a helyszínt, letöri az antennát. A nő megpróbálta lefejtetni a Panaszos kezét az antennáról, majd eközben dulakodás és verekedés alakult ki közöttük. A dulakodásban részt vevő hölgy barátnője – aki mindeddig a gépjárműben tartózkodott – kiszállt az autóból és szétválasztotta a verekedőket. Egy kisebb szóváltást követően a verekedésben résztvevő hölgy barátnője beült a személygépkocsiba, majd megpróbált kitoltni a gépkocsival, de a Panaszos ismét beállt a jármű mögé és megfogta annak az antennáját. A gépjárművet vezető hölgy lassan tolatni kezdett, ezt látva a Panaszos kilépett a gépkocsi mögül, majd a tolatásban lévő gépkocsi mellé lépett és egy határozott mozdulattal kinyitotta a vezető ülés felőli ajtót. Az ajtó kinyitását követően „beugrott” a gépkocsit vezető hölgy ölébe. A gépkocsit vezető hölgy ekkor leállította a gépkocsit, majd a verekedésben résztvevő hölgy, megpróbálta kihúzni a Panaszost a gépkocsiból, aki eközben a kormányba és gépkocsi ajtájába kapaszkodott. A Panaszos végül kiszállt az autóból, de mindeközben az érintettek folyamatosan vitatkoztak. A gépjárművet vezető hölgy is kiszállt a gépkocsiból, majd bement az áruházba és kérte a biztonsági szolgálatot, hogy hívják ki a rendőrséget.

VI.

A panaszban megfogalmazott kifogások vonatkozásában álláspontom a következő:

1.) Szolgálati fellépés

Az Rtv. 20. § (2) bekezdés első mondata alapján:

„(2) A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.”

A Panaszos panaszában, illetőleg a Panaszos felesége a tanú meghallgatásáról szóló jegyzőkönyvben azt állította, hogy a helyszínre kiérkező rendőrök nem köszöntek, nem mutatkoztak be, csak annyit mondtak, hogy „mi a probléma?”.

A Panaszos és a Panaszos feleségének állításával ellentétben a Rendőrőrs jelentésében a rendőr a következőket állította: *„(...) Az intézkedés a számunkra törvényben rögzített módon történt, tehát napszaknak megfelelő köszönéssel, bemutatkozással, azonosító számom közlésével kezdtem, majd rákérdeztem, hogy kik az érintettek az ügyben. Ezt követően kezdődött a helyszínen jelen lévő személyek meghallgatása. (...)”*

A rendőri jelentésben foglaltak végrehajtását támasztják alá az eljárás alkalmával *-n tanúként meghallgatott érintett hölgyek is, akik egybehangzóan azt állították, hogy a helyszínre kiérkező rendőrök tisztelettudóan köszöntek és bemutatkoztak, majd elmondták, hogy honnan és milyen célból érkeztek.

Egyébiránt ebben a kérdésben – a tényállás minden részletre kiterjedő tisztázása céljából – *-n a Ket. 51. § (2) bekezdése alapján végzésben nyilatkozattételre hívtam fel a Panaszost, annak érdekében, hogy megállapításra kerüljön az a körülmény, hogy a rendőrök megérkezésekor és intézkedésük megkezdésekor – a Panaszoson kívül – ki volt még estelegesen jelen a helyszínen, ki tudja esetleg alátámasztani, vagy cáfolni a Panaszos állítását a szolgálati fellépés tekintetében.

A Panaszos a végzésben megállapított tíz munkanapos határidő alatt nem tett nyilatkozatot, mindezek alapján a Ket. 51. § (2) bekezdés II. fordulata szerint – a rendelkezésre álló adatok alapján – hoztam döntést az adott kérdésben.

A Pp. 195. § (1) bekezdése alapján a rendőri jelentés közokiratnak tekinthető, ezért a panaszpont elbírálása kapcsán az említett rendőri jelentés tartalmát vettem alapul és fogadtam el bizonyítékként. Jelen határozat IV. részében kifejtett indokolás alapján bizonyítékként vettem még figyelembe – a közokiratnak tekinthető rendőri jelentés tartalmát alátámasztó – az előbbieken említett 2 fő semleges, érdektelen tanú vallomását is.

Mindezek alapján megállapítom, hogy a rendőrök betartották az Rtv. 20. § (2) bekezdés első mondatában meghatározott szolgálati fellépés szabályait, ezért a panasz e tekintetben alaptalan.

2.) Előállítás és az előállítás időtartama

a) Előállítás

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése alapján:

„(1) A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.”

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja szerint:

„(2) A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, b) aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható;”

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 339. § (1) bekezdése szerint:

„(1) Aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

A Btk. 232. § (1) bekezdése szerint:

„(1) Aki közlekedési útvonal, jármű, üzemi berendezés vagy ezek tartozéka megrongálásával vagy megsemmisítésével, akadály létesítésével, közlekedési jelzés eltávolításával vagy megváltoztatásával, megtévesztő jelzéssel, közlekedő jármű vezetője ellen erőszak vagy fenyegetés alkalmazásával vagy más hasonló módon más vagy mások életét vagy testi épségét veszélyezteti, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

A Panaszos sérelmezte a rendőrségre történt előállítását.

Jelen határozat V. részében ismertetett előzményeket követően az áruház biztonsági szolgálata által tett telefonos bejelentés alapján a Rendőrkapitányság munkatársai * órákor az Rtv. 13. § (1) bekezdésében rögzített intézkedési kötelezettségünkből adódóan jelentek meg a helyszínen, majd kezdték meg az érintettek meghallgatását.

A meghallgatott személy által elmondott adatok birtokában a rendőrök okkal feltételezték azt, hogy a Panaszos bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személy (*Btk. 339. § (1) bekezdése - garázdaság, Btk. 232. § (1) bekezdése - a közlekedés biztonsága elleni bűncselekmény*), ezért az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontjának alkalmazási lehetőségére, bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt állították elő a Rendőrkapitányságra.

Álláspontom szerint a helyszínen tapasztaltak alapján felmerült a Panaszossal szemben – elsősorban – a garázdaság bűncselekmény elkövetésének gyanúja, amely jellegénél fogva köznyugalom elleni, kihívóan közösségellenes és erőszakos jellegű magatartást feltételez. Az ilyen jellegű cselekmények elkövetőivel szemben a határozott rendőri fellépés kifejezetten szükséges, amely alapvető társadalmi igényként – és a rendőri intézkedésekkel szemben támasztott elvárásként is – megfogalmazódik a köznyugalom és a közrend biztosítása érdekében. Másodszorban felmerült még a Panaszossal szemben a közlekedés biztonsága elleni bűncselekmény elkövetésnek gyanúja is.

Mindezek alapján megállapítom, hogy a rendőrök a cselekmények mielőbbi felderítéséhez fűződő bűnüldözési érdek, továbbá a Panaszossal szemben felmerült gyanú kizárásának vagy alátámasztásának igénye alapján indokoltan, az arányosság figyelembevételével, kellő jogalap birtokában döntöttek a Panaszos előállítására mellett, ezek alapján a panasz tekintetben is alaptalan.

E panaszpont kapcsán meg kell említeni, hogy a történetet követően a Rendőrkapitányság a Btk. 232. § (1) bekezdésbe ütköző és aszerint minősülő közlekedés biztonsága elleni bűncselekmény elkövetésnek gyanúja miatt és a Btk. 339. § (1) bekezdésbe ütköző és aszerint minősülő garázdaság vétség elkövetésének gyanúja miatt ismeretlen tettes ellen nyomozást rendelt el.

b) Előállítás időtartama

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint:

„(3) A rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.”

Az előállítás végrehajtásáról, kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint a Panaszossal szembeni rendőri intézkedés *-n * órákor kezdődött meg. A Panaszos a Rendőrkapitányságra történt előállítására, majd ott a Rendőrkapitányság munkatársának történt átadására * órákor került sor. A jelentés szerint a Panaszossal szemben a bilincset *-n * óra és * óra közötti időben alkalmazták. Ezek alapján feltételezhető az, hogy az áruház parkolóját a bilincselés kezdődő időpontjában, azaz * órákor hagyták el és kezdték meg a Panaszos előállítását a Rendőrkapitányságra.

Mindezek alapján megállapítható, hogy az áruház parkolójában * óra és * óra közötti időben tartózkodtak, így a helyszíni intézkedések * óra * percet vettek igénybe. Ezen időtartam alatt a rendőrség munkatársai – a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján – összesen 6 személyt hallgattak meg, bűnügyi szempontok szerint megtekintették a helyszínt, beszállították, illetőleg előállították az eseményekben érintett hölgyeket a rendőrkapitányságra, illetőleg biztosították – a szemlét lefolytató munkatársuk megérkezésig – a helyszínt.

A rendőrségi előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint a Panaszos szabadon bocsátására *-n * óra * perckor került sor.

A Panaszos * órákor történt előállítását követően a Rendőrkapitányság munkatársai az alábbi eljárási cselekményeket, intézkedéseket hajtották végre.

Jelen határozat II. részében felsorolt bizonyítékok alapján az eljáró rendőrök * óra közötti időben gyanúsítottként hallgatták ki *-t, illetőleg * időben gyanúsítottként hallgatták ki a Panaszost is. *-t * közötti időben tanúként hallgatták meg. A kihallgatások ideje alatt * óra és * óra közötti időben az áruház parkolójában közúti közlekedési szemle végrehajtására került sor.

A Panaszos előállításának ideje alatt végrehajtott intézkedések, eljárási cselekmények bevezetése és végrehajtása szükséges volt ahhoz, hogy a büntetőeljárást megnyugtatóan megalapozó információk és adatok beszerzésre kerüljenek és rendelkezésre álljanak, ezért szükségszerűnek ítélem meg a * órától és * óráig (05 óra 42 perc) tartó előállítás időtartamát.

Az előállítás időtartama kapcsán az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerinti törvényi szabályozás úgy rendelkezik, hogy az előállítás „a szükséges ideig (...)” tarthat. A szükséges idő ez esetben nyilvánvalóan, az előállítás során elvégzendő feladatokhoz rendelt időt jelenti. Az előállítás tartamát nem az előállított személy szubjektív, kényelmi szempontjai határozzák meg, és általában azt, az elkövetett cselekmény tárgyi súlya sem befolyásolja.

Mindezekre tekintettel a panasz e tekintetben is alaptalan.

3.) Helyszínbiztosítás

Az Rtv. 43. §-a szerint:

„A rendőr a feladata ellátása során jogosult megtiltani, illetőleg megakadályozni, hogy valamely bűncselekmény, szabálysértés, baleset, egyéb esemény helyszínét megváltoztassák.”

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 12. § (1) bekezdése szerint:

„(1) Közlekedési baleset helyszínén a rendőr a hatáskörébe nem tartozó ügyekben a helyszín megtekintése vagy a szemle lefolytatása érdekében az ügyeletet értesíti. A baleseti helyszínelő kiérkezéséig a rendőr gondoskodik az elsődleges intézkedések megtételére – különös tekintettel az elsősegélynyújtásra, értesítés adásra, helyszínbiztosításra, tanúkutatásra, adatgyűjtésre, kárelhárításra, a forgalom folyamatosságának biztosítására –, a kiérkezést követően segíti a baleseti helyszínelő munkáját, elvégzi a rábízott feladatokat, különös tekintettel a forgalomirányításra, valamint a helyszínfelmérésre.”

A közlekedési balesetek és a közlekedés körében elkövetett bűncselekmények esetén követendő rendőri eljárás szabályairól szóló 60/2010. (OT. 34.) ORFK utasítás 12. pontjának d) alpontja alapján:

„A baleset helyszínét alapvetően a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló miniszteri rendeletben (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) foglaltaknak megfelelően kell biztosítani, amelynek keretében a szemlebizottság, illetve a szemlét lefolytató helyszínelő (intézkedő rendőr) feladata különösen:

d) a helyszín változatlanságának biztosítása, lezárása, őrzése,”

E panaszpont kapcsán a Panaszos panaszában az alábbiakat állította:

„Miközben a kiérkező rendőrök láthatták, hogy a károkozó el akar hajtani a helyszínről, engedték, hogy gépkocsijával innen elálljon és beparkoljon, ezáltal megváltozott a helyszín, alkalmatlanná vált a későbbi 100%-os bizonyításra.”

A közúti közlekedési baleset helyszínén végzett szemléről, helyszín megtekintéséről szóló jegyzőkönyv is a Panaszos állítását támasztja alá abban a tekintetben, hogy a szemlét végző rendőr a szóban forgó személygépkocsi kapcsán a következőket rögzítette: *„(...) a hátramenet befejezését követően visszaállt a parkolóba.”*

A Panaszos panasza és az említett jegyzőkönyv alapján megállapítható, hogy a dulakodásban részt vevő hölgy barátnője akkor állt vissza a kérdéses személygépkocsival az áruház parkolójába, amikor a helyszínen megjelent rendőrök még nem ismerték a parkolóban lezajlott események részleteit, hiszen még nem kezdték meg a helyszínen tartózkodó személyek meghallgatását sem.

Ezek alapján megállapítható, hogy a helyszín megváltoztatása a rendőri intézkedés megkezdése előtt történt meg, a rendőrök részéről jogszabálysértés nem állapítható meg. A jegyzőkönyv mellékletét képező helyszínrajz szerint egyébként a gépkocsik eredeti pozíciója rekonstruálható volt.

Mindezek alapján megállapítom, hogy a panasz e tekintetben is alaptalan.

4.) Bilincs

Az Rtv. 48. § d) pontja alapján:

*„A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy
d) ellenszegülésének megtörésére.”*

Az Rtv. 61. § (1) bekezdése szerint:

„(1) A kényszerítő eszköz alkalmazására az érintettet – ha az eset körülményei lehetővé teszik – előzetesen figyelmeztetni kell.”

A Szolgálati Szabályzat 39. § (2) bekezdés a) pontja szerint:

*„Az intézkedés alá vont személy magatartása szempontjából a rendőr az alábbiak szerint tesz különbséget:
a) passzív ellenszegülést tanúsító személy, aki a rendőri intézkedés során a számára jogszerűen adott rendőri utasításokat nem hajtja végre, de tevőleges ellenszegülést nem mutat,”*

A Szolgálati Szabályzat 39. § (3) bekezdés a) és b) pontja szerint:

*„A kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie:
a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint
b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.”*

A Panaszos panaszában azt állította, hogy bilincselése teljesen jogalap nélküli volt.

E panaszpont kapcsán az alábbi bizonyítékokat vettem figyelembe.

Az előállítás végrehajtásáról, kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés az alábbiakat tartalmazza:

„(...) kényszerítő eszközt azért alkalmaztam, mert (...) [a Panaszos] passzívan ellenszegült az előállításnak oly módon, hogy a helyszínen több alkalommal fel lett szólítva, hogy elő lesz állítva a ... Rendőrkapitányságra és ezért fáradjon velem, valamint kollégámmal a szolgálati gépjárműhöz. De a felszólítás ellenére továbbra is a saját gépjárműve mellett állt és nem volt hajlandó elindulni, láthatóan húzta az időt. A neki adott utasításomat semmibe vette, arra nem hallgatott, folyamatosan a saját véleményét hangoztatta. (...) Ezt követően a „Törvény nevében” szavak előrebocsátásával felszólítottam, hogy vele szemben, amennyiben továbbra

sem számára adott utasításomnak megfelelően cselekszik kényszerítő eszközt, az az bilincset fogok alkalmazni oly módon, hogy kezeit előre fogom bilincselni. (...)”

A rendőr jelentése a bilincselés vonatkozásában az alábbiakat tartalmazza: „(...) A panaszossal szemben bilincshasználatra került sor, mivel a neki adott rendőri felszólításokat semmibe vette, csak a saját véleményét hangoztatta. Mivel korábban erőszakos magatartást tanúsított, tehát egy nőt többször megütött, egy másiknak az ölébe ült ezzel megakadályozva, hogy elhagyja a helyszínt, illetve a helyszínen tanúsított magatartásából kifolyólag joggal következtetett arra a bilincset alkalmazó kolléga, hogy esetleges támadástól is lehet akár tartani. A passzív ellenállásról már nem is beszélve. A panaszos figyelmeztetve lett, hogy bilincshasználat fog következni. (...)”

Az eljárás alkalmával tanúként meghallgatott személyek egybehangzóan és tényszerűen az alábbiakat adták elő a Panaszos magatartásáról, illetve a Panaszos bilincselésének végrehajtásáról.

A Panaszos nem mutatott semmiféle együttműködést a rendőrökkel, a rendőri felszólításokat és kéréseket folyamatosan figyelmen kívül hagyta és nem hajtotta végre. Mindvégig „kötekedő, kioktató, ingerült és pökhendi” módon beszélt a rendőrökkel. Ezzel szemben a rendőrök „kellő empátiával, kulturáltan, türelmesen és tisztelettudóan” viselkedtek vele szemben. A tanúk vallomása szerint a rendőrök teljesen érthető módon közölték a Panaszossal, hogy elő fogják őt állítani a rendőrségre. Kérték, hogy fáradjon velük a rendőrautóhoz, de a Panaszos úgy tett mintha nem történt volna semmi. Legalább három-négy alkalommal felszólították az együttműködésre, sőt tájékoztatást is adtak arról, hogy ha önszántából nem hajlandó együttműködni, akkor kényszerítő eszközt fognak vele szemben alkalmazni. A Panaszos ezt is figyelmen kívül hagyta, majd erre a rendőrök bilincselést alkalmaztak vele szemben.

A Pp. 195. § (1) bekezdése alapján a rendőri jelentés közokiratnak tekinthető, ezért a panaszpont elbírálása kapcsán az említett rendőri jelentés tartalmát vettem alapul és fogadtam el bizonyítékként. Jelen határozat IV. részében kifejtett indokolás alapján bizonyítékként vettem még figyelembe – a közokiratnak tekinthető rendőri jelentés tartalmát alátámasztó – az előbbieken említett 2 fő semleges, érdektelen tanú vallomását is.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a Panaszos az előállításával kapcsolatos közlést követően passzív ellenszegülést (Szolgálati Szabályzat 39. § (2) bekezdés a) pontja) tanúsítva nem mutatott hajlandóságot az együttműködésre. A rendőrök a többszöri felszólítások és figyelmeztetések (Rtv. 61. § (1) bekezdése, Szolgálati Szabályzat 39. § (3) bekezdés a) és b) pontjai) közlését követően úgy döntöttek, hogy bilincs alkalmazásával törik meg a Panaszos passzív ellenszegülését (Rtv. 48. § d) pontja) és hajtják végre a rendőrségre történő előállítását.

Álláspontom szerint a rendőrök – a Panaszos magatartása és beszerzett adatok birtokában – joggal feltételezhatték, hogy a Panaszos megpróbálhatja megghiúsítani a rendőri intézkedés eredményes befejezését, esetlegesen támadólag léphet fel, vagy megpróbálhatja kivonni magát a rendőri intézkedés alól. A feltételezésekkel kapcsolatosan az intézkedésben részt vevő rendőr is kitért a fent hivatkozott és idézett jelentésében.

Az Rtv. 48. §-hoz fűzött indokolás szerint a bilincs a további ellenszegülés, a szökés, a támadás megakadályozására szolgáló megelőző, védelmi jellegű kényszerítő eszköz. Ennélfogva alkalmazása előzetes ellenállás tanúsítása nélkül vagy fizikai kényszer folyamányaként is szóba jöhet. Az alkalmazás törvényi feltétele azonban, hogy kizárólag személyi szabadság

korlátozásával járó rendőri intézkedés keretében (elfogás, előállítás, elővezetés, őrizetbevétel) alkalmazható.

Az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdése szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

E törvényi rendelkezések nem csak a rendőr által alkalmazható „kényszer” maximumát, de minimumát is előírják, mégpedig oly módon, hogy a rendőr olyan fokú kényszert kell, hogy alkalmazzon, amely megfelelő biztonságot fog nyújtani az intézkedés jövőbeni része során is. Ez az előírás az intézkedő rendőrtől azt követeli meg, hogy a panaszos jövőbeni magatartására vonatkozóan vonjon le megbízható következtetéseket. E következtetést a rendőr a helyszínen a jövőre vonatkozóan nem végezheti el „patikamérlegen”. Számtalan példa mutatta már, hogy a rendőr olyankor „alábecsüli” a szükséges intézkedés mértékét. Ezek következménye „jobb esetben mindössze” szökés, rosszabb esetben önkárosítás, súlyos sérülés, lőfegyverhasználat lett. A rendőrtől a törvényalkotó elvárja, hogy az intézkedése során ilyen esetek ne következhesse be.

Fontos hangsúlyozni azt a tényt is, hogy az alkalmazott kényszerítő eszköz „pozitív hatását”, azaz a megelőzött további jogsértő cselekményt – megtörténtük hiányában – igazolni, bizonyítani nem lehet sem az intézkedés korai szakaszában, a kényszerítő eszköz alkalmazását megelőzően a helyszínen, sem azt követően hatósági, vagy bírósági eljárásban.

A jogalkotó ezért a mérlegelésnek „tágabb kört enged” amikor azt írja elő, hogy a rendőri intézkedés csak „nyilvánvalóan aránytalan” hátrányt nem okozhat az intézkedés alá vont személynek.

A két vizsgálandó kényszerítő eszköz (testi kényszer, bilincs) között jogalkotói jogértelmezés nem tett különbséget súlyuknál fogva sem az Rtv.-ben, sem az intézkedés idején hatályban volt más jogszabályban. Az Rtv. indokolása sem állít fel bármilyen rangsort a kétféle kényszerítő eszköz vonatkozásában.

Jogalkotói iránymutatás hiányában a hatóság jogalkalmazói tevékenysége során ezt követően azt vizsgálta meg, hogy a testi kényszer és a bilincs között fennáll-e „nyilvánvaló” és szignifikáns különbség a tekintetben, hogy mekkora hátrányt okoz.

A testi kényszer alkalmazása olyan fizikai erő kifejtés, amely ereje, irányultsága (elvezető fogások, karfeszítés, földre fektetés) révén képes lehet megtörni az elszenvedőjének akaratát, azaz az akaratlagos ellenszegülő mozgását mindaddig, amíg a rendőr saját fizikai erő kifejtését megfelelő intenzitással és irányultsággal fenntartja. A bilincs fizikai jellemzőinél fogva – a testi kényszerhez hasonlóan, szakszerűen felhelyezve – arra alkalmas, hogy a megbilincselte személy nem kívánt mozgását lehetetlenné tegye. Amíg a testi kényszerrel akár az intézkedés alá vont személy teljes testét kontrollálni lehet, addig a kezek megbilincselése csak a kezek szabad mozgását gátolja meg, sok esetben továbbra is szükséges az illető kísérése, megfogása.

A testi kényszer alkalmazásával szembeni ellenszegülés esetén maga a testi kényszer hámsérülést, vagy ennél súlyosabb sérülést (ízületi, vagy csontsérülést) is okozhat. A bilincs

szabályszerűen felhelyezve további ellenszegülés (a kezek szétfeszítése) esetén szorosabbá válva jellemzően hámsérülést okoz.

Az akarathajlító hatás, a személyes szabadság korlátozásának mértéke tekintetében tehát megállapítható, hogy a bilincselés alkalmazása koránt sem jelent fizikailag nagyobb mértékű korlátozást. A testi kényszer a rendőr fizikai képességeit és figyelmét jellemzően nagymértékben, akár teljes mértékben leköti. A bilincs alkalmazásával a rendőr a helyszíni intézkedése során fizikai erejét és figyelmét egyaránt nagyobb mértékben oszthatja meg, hiszen a nem kívánt mozgást nem a rendőr, hanem túlnyomórészt a bilincs akadályozza. Ez utóbbi úgy az intézkedés biztonsága, mint a tágabb környezet, végső soron a közrend szempontjából is kedvezőbb intézkedési helyzetet jelent.

Szóba jöhet a kényszerítő eszközök alkalmazásának negatív társadalmi megítélése, és ebben a körben kérdéses lehet, hogy a megbilincselés nagyobb mértékben korlátozza-e az emberi méltóságot, becsületet, mint a folyamatos karfeszítéssel, vagy más módon kivitelezett megfogással történő elvezetés. Jogszabály iránymutatást nem ad a hatóságnak ilyen értékelés elvégzéséhez, így ez nem tartozik a hatáskörömbé.

A Szolgálati Szabályzat 41. § d) pontja értelmében a bilincs különösen akkor alkalmazható, ha a jogszzerű intézkedéssel szembeni ellenszegülés testi kényszerrel nem törhető meg. A testi kényszer akarathajlító jellegére tekintettel fogalmilag feltétlenül az ellenszegülő magatartás megszűnését eredményezi, ez ugyanakkor nem jelenti az ellenszegülés megtörését is, azaz az ellenszegülési szándéktól való elállást, ezért a testi kényszer megszüntetésekor az intézkedés alá vont személy további aktív ellenszegülést tanúsíthat. Erre tekintettel a bilincs alkalmazása a testi kényszerrel kiváltva, kiegészítve a további ellenszegülő magatartás megakadályozására hivatott. A testi kényszerrel lefogott személy esetében azt, hogy csupán ellenszegülő magatartása kényszerű megszűnéséről, avagy az ellenszegülés megtöréséről (szándéktól való elállásról) van-e szó, alapvetően tudati, érzelmi kérdésként, egzakt módon eldönteni, tehát az érintett jövőbeni szándékára vonatkozóan biztos következtetést levonni sem a helyszínen, sem a későbbiek során nem lehet.

Ezért – a már fent is kifejtettek szerint – az Rtv. rendelkezése értelmében a rendőr mérlegelésén múlik, hogy a testi kényszer felváltása, kiegészítése céljából alkalmazza-e a bilincselést. A jelen esetben a tényállásban említett indulatos, aktív ellenszegülő magatartásra tekintettel okszerűen döntött a rendőr úgy, hogy a testi kényszerrel a bilincseléssel kiváltva továbbra is fenntartja a panaszos szabad mozgásának korlátozását mindaddig, amíg a helyszíntől eltávolítva, a rendőrkapitányság területére kísérik, kizárva, minimálisra csökkentve a további jogsértő cselekmény elkövetésének a lehetőségét.

Megállapítottam, hogy a bilincselés és a testi kényszer között nyilvánvaló különbség a korlátozás, azaz „hátrány okozás” mértékében nem állapítható meg, sőt a bilincselés a testi kényszerrel szemben csak a karok mozgását akadályozza legfeljebb azonos sérülés veszélye mellett. Ezért a rendőr az Rtv. 15. §-ában foglalt nyilvánvaló hátrányokozás tilalmát nem szegte meg, hiszen úgy a jogszabályi környezetből, mint a tényszerű összehasonlításából nem következik nyilvánvaló különbség a két kényszerítő eszköz között, azaz intézkedése az Rtv. 48. § d) pontja alapján a bilincselés tekintetében is arányos volt.

Mindezeket figyelembe véve megállapítom, hogy a bilincs alkalmazása indokolt, jogszzerű, szakszerű és arányos volt, ezért az e tekintetben előterjesztett panasz alaptalan.

A bilincselés kapcsán fontosnak tartom hangsúlyozni, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a Panaszost több alkalommal felszólították, hogy az intézkedő rendőrökkel működjön együtt és a passzív ellenszegülő magatartással hagyjon fel. A felszólítások ellenére a Panaszos megtagadta az együttműködést, holott az Rtv. 19. § (1) bekezdése értelmében – „*A jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.*” – a rendőr „utasításának” engedelmeskednie kellett volna.

A Legfelsőbb Bíróság egy másik eset kapcsán korábban megállapította, hogy: „*(...) a felperes [a Panaszos] rendőri intézkedéssel szembeni panasz megtételével fejezheti ki egyet nem értését az ellene foganatosított intézkedéssel szemben, azonban a helyszínen – ellenszegülésével – nem bírálhatja felül a rendőri intézkedés jogszerűségét, a rendőri felszólításnak egyet nem értés esetén is köteles eleget tenni.(...).*”¹

A Panaszos beadványában konkrétan a mosdóhasználat körülményeit és az előállítás során keletkezett dokumentációkból való részesedését a pontokba szedett sérelmek között nem említette meg, de azokat panaszként értékeltem és az alábbiak szerint bíráltam el.

5.) Mosdóhasználat körülményei

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint:

„A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”

A Panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök, amikor a tudomásukra hozta, hogy több órás várakozás után használnia kellene a mosdót, azt válaszolták neki, hogy tartsa vissza, nem mehet sehova és kb. fél óra elteltével rendőri kíséretben engedték csak meg neki, hogy használja a mosdót.

Jelen határozat II. részében felsorolt bizonyítékok alapján megállapítható, hogy a Panaszos állítása és rendőrségi dokumentációk egyeznek abban a tekintetben, hogy a Panaszos valóban jelezte a szükségleteit, és a mosdóhasználatot valóban rendőri kísérettel tették lehetővé a számára.

A Panaszos e tekintetben egyéb körülményről, egészségügyi problémáról – panaszában – nem számolt be.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a rendőrség tiszteletben tartotta a Panaszos kérését és biztosította a részére a mosdóhasználatot, ezek alapján **a panasz e tekintetben is alaptalan.**

¹ Lásd: BH2009. 382 – Az előállítás jogszerű annak a szabálysértést elkövetőnek, aki a rendőri intézkedésnek ellenszegül, és a demonstráció szándékával nem hagy fel (1994. évi XXXIV. törvény 33. §, 92.§, 93. §, 1989. évi III. törvény 2. §)

6.) Az előállítás időtartamáról szóló igazolás kiadásának elmaradása

Az Rtv. 33. § (4) bekezdése szerint:

„Az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.”

A Panaszos beadványában azt állította, hogy az előállításáról nem kapott semmiféle dokumentumot.

Az Rtv. 33. § (4) bekezdésének II. fordulata úgy rendelkezik, hogy az előállítás időtartamáról az előállított részére igazolást kell kiállítani.

A rendőrségi előállítás időtartamáról szóló okirat szerint az előállítás időtartamáról szóló igazolás 1 példányát a Panaszos átvette, amelynek átvételét aláírásával igazolta.

A Panaszos ebben a tekintetben egyéb körülményt és egyéb bizonyítékot nem szolgáltatott, ezért a Panaszos aláírásával ellátott okiratot fogadtam el bizonyítékként, amely szerint a Panaszos az előállítás időtartamáról szóló igazolás 1 példányát átvette. **Mindezek alapján a panasz e tekintetben is alaptalan.**

VII.

Az Rtv. 93/A. § (7) bekezdés második mondata alapján:

„Ha az országos rendőrfőkapitány, valamint a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója, illetve a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója határozatban eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.”

A Panasztestület a bilincseléssel összefüggésben úgy foglalt állást, hogy az sértette a Panaszos emberi méltósághoz fűződő jogát.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján egyértelműen megállapítható, hogy Panaszos megtagadta az együttműködés minden formáját. Ezek alapján kijelenthető, hogy a Panaszos magatartása – a jövőt tekintve – mindenképpen magában hordozta annak a lehetőségét, hogy a vele szemben megkezdett intézkedés alól megpróbálja kivonni magát és az intézkedő rendőrök ellen fordul (ellenszegülés).

Álláspontom szerint az intézkedő rendőrök joggal feltételezték azt, hogy a Panaszos megpróbálja kivonni magát az intézkedés alól, vagy ellenszegül a jogszerű rendőri intézkedésnek, ezért a megelőzés és az eredményes intézkedés biztosítása érdekében az Rtv. 48. § d) pontja adta felhatalmazás adta felhatalmazás alapján bilincselést alkalmaztak a Panaszossal szemben.

A Panasztestület megállapításával nem értek egyet, álláspontom szerint a bilincs alkalmazása indokolt, jogszerű, szakszerű és arányos volt.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Döntésem az alábbi jogszabályokon alapul:

- Magyarország Alaptörvénye II. cikk, IV. cikk és a XXIV. cikk;
- A polgári perrendtartásról szóló 1952. törvény 195. § (1) bekezdése, 330. § (2) bekezdése;
- A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 29. § (1) bekezdés c) pontja, 33. § (3) bekezdése, 50. § (1) bekezdése, 51. § (2) bekezdés, a 100. § (1) bekezdés e) pontja, a 109. § (1) bekezdés a) pontja;
- A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 2. § (1) bekezdése, 13. § (1) bekezdése, 15. §-a, 19. § (1) bekezdése, 20. § (2) bekezdése, 33. § (2) bekezdés b) pontja, 33. § (3) és (4) bekezdése, 43. §-a, 48. § d) pontja, 61. § (1) bekezdése, 92. § (1) bekezdése, 93/A. § (7) és (9) bekezdése;
- A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 12. § (1) bekezdése, 39. § (2) bekezdés a) pontja, 39. § (3) bekezdés a) és b) pontjai;
- A közlekedési balesetek és a közlekedés körében elkövetett bűncselekmények esetén követendő rendőri eljárás szabályairól szóló 60/2010. (OT 34.) ORFK utasítás 12. pontjának d) alpontja.

Budapest, 2016. október 10.

Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos